

Mosoni temető

**Mosonmagyaróvár
2009.**

Temetökereszt korpusszal
Ich bin die
Auferstehung
und das Leben.
Joh. 11.23

Moson

MOSONMAGYARÓVÁRI VÁROSVÉDŐ EGYESÜLET

Mosoni temető

**Mosonmagyaróvár
2009.**

Kiadja a
Mosonmagyaróvár Város Önkormányzata anyagi
támogatásával a
Mosonmagyaróvári Városvédő Egyesület

Felelős kiadó:
Dr. Kocsis Sándor
elnök

Az anyaggyűjtésben részt vett a
Pantheon Munkabizottság és Gruidl Ferencné, Nagy
Mihály, Dr. Nagyné Majoros Györgyi, Dr. Varga
Zsuzsanna

A fotókat készítette:
Dr. Varga Zsuzsanna

Szerkesztette:
Dr. Nagyné Majoros Györgyi

Készült 30 példányban
A MONOCOPY Nyomdában

Mosonmagyaróvár
2009.

Ajánlás

Az *élet* része a *halál*. Koronként és kultúránként másképp viszonyulunk hozzá. A természeti népek rituáléi a belenyugvást sugározzák. A mai, modern, városi ember számára a *gyász* megélése egyéni feladat. A *haldoklóval* általában nem, már csak a *halállal* találkozik. Egyszer egy esztendőben – halottak napján – kötelező a temető-látogatás, bár a hamvak szétszórása esetén már nyilvános tárgyi emlék sincs.

Halottak napi megemlékezésekből:

„Nehéz egy társadalmat rávenni, hogy tisztelje a halottakat. Még akkor is, ha rajtuk keresztül a múltunkat tiszteljük, s a múlt nélkül nincs nemzet.”

„Ahogy egy családnak, úgy egy falunak, városnak és a nemzetnek is kötelessége, hogy ápolja halottai emlékét. Az emlékezésnek a temető a lenyomata. Ha a halottakkal sikerül, az élőkkel is könnyebb lesz szembenézni.” Tiszteletükkel „az általuk létrehozott érték előtt” hajtunk fejet.

Egy 1987-es újságcikkben olvastuk: „Betonsírok. Mostanában jöttek divatba. Szürke betonlap, ennyi az egész. Modern építészet, modern kegyelet. Nem kell virág, nem kíván gondozást. A régimódi sírok árulkodnak, mikor járt itt utoljára gyermek, unoka, dédunoka. A betonlap maga a közöny. Aki ezt kitalálta, praktikus ember lehetett, kevés szabadidővel, hideg emlékezettel. Néhol a súlyos betonlap alól vézna fűszálak bújnak elő, lázadón. A kőműves munkája nem tökéletes. A felejtést sem lehet mindig elfelejteni.”

Mosonmagyaróvári Városvédő Egyesület

Bevezetés

Dr. Nagyné Majoros Györgyi

Mosonmagyaróvár két település – Magyaróvár és Moson – egyesítéséből jött létre 1939-ben, így természetes, hogy mindkét településnek önálló temetője van. A temetők valamikor felekezeti temetők voltak. Ennek emlékét máig csak a zsidó temető őrzi. A pozsonyi országút mentén (Ady Endre út 5.) létesített evangélikus temetőt 1907-ben számolták fel. A mosoni katolikus temetőt a felekezetek vegyesen használták, az 1950-es államosítás után ez már nem volt kérdés.

A temetők elhelyezkedése koronként változott. A rómaiak az út mentén szarkofágokat helyeztek el. A honfoglalás kori temetőkre a régészek az elpusztult települések mellett, a kiemelkedéseken leltek. A temetők hű leképezései voltak a társadalmi – törzsi, családi – hierarchiának. Mária Terézia uralkodását megelőzően a temetők a templom körül helyezkedtek el, de rendeletére, közegészségügyi okokból, a településen kívül kellett azokat létesíteni. Az 1868. LIII.tc. 22.§-a megerősíti, hogy közegészségügyi szempontból a lakott területen kívül kell a temető helyét kijelölni, és fallal, árokkal vagy fasorral körülkeríteni.

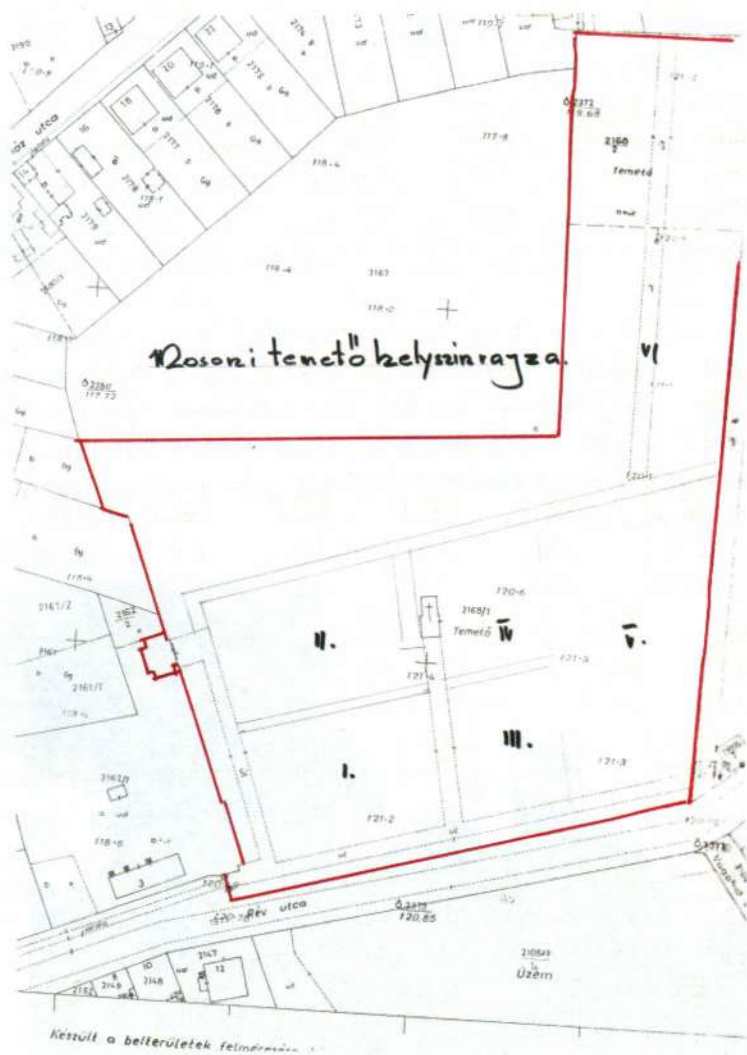
Mosonnak, a Szent István korában létesült ispánsági és érsekségi központnak, a várnak és a vár körül létesült településnek két temploma is lehetett. Pusztai Rezső régész, múzeumigazgató a Soproni utca 80. számú ház kertjében templom maradványait, annak apszisát vélte felfedezni. A korábbi mosoni temető is a Soproni utcában volt. Az 1800-as években nyitott mai mosoni temető a település szélén jött létre. Az egy időben megszűntetett régi temető áthelyezett egyetlen emléke

Jacobus Anderth hentesmester 1757-i emlékoszlópa, rajta a hentesbárd képe. Az oszlopon a kínzóeszközök (fogó, korbács, kötél stb.) és három dobókocka látható. Weisz János mosoni plébános nézett utána az anyakönyvekben, s így tudjuk, hogy 1747. áprilisától Moson bírása volt – *Jakobi Anderth Judicus Mosony* – a Királydombon lakott, és 56 éves korában, 1755. augusztus 27-én hunyt el.

A temetők szomorú sorsa, hogy idővel betelnek, illetve szűknek bizonyulnak. Ennek egyik következménye, hogy a régi sírokra rátemetkeznek, megtartva vagy megsemmisítve az eredeti síremléket, a feliratot. A mosoni temetőt többször bővítették, ami az alaprajzából is leolvasható.

A temetőkapu

A mosoni temető helyszínrajza az utolsó bővítés előtt

Jacobus Anderth 1757-es emlékoszlopa
a hentesbárddal és a szenvedés atribútumaival.

Mire vállalkozhat az, aki egy temetőről kíván összeállítást közreadni? A lehetetlenre! Mégis, valamiféle rendező elvet ki kell alakítani. A budapesti temetőkről leporelló-szerű összeállítások készültek, amelyekben a „híres” halottak neve, foglalkozása, évszámok és parcellaszám szerepel. De ki dönti el, hogy ki a jeles személy? A sírokon azt olvashatjuk, hogy „*Soha nem felejtünk!*”, „*Emléked örökké él!*”. Ez állhat a besüppedt, eldőlt, gondozatlan sírokon is. Annak idején, amikor a közlekedésügyi miniszter meghalt, tisztelői úgy nyilatkoztak, hogy síremlékén elegendő megjelölés az aláírása – *Esanády* – hiszen nincs az országban, ki ezzel az aláírással ne találkozott volna. A pótolhatatlan veszteség mögött családi, helyi, országos vagy nemzetközi érdekekkel rendelkező is lehet. A Győr-Moson-Sopron Megye nevezetes embereinek sírjáról készült fotóval, rövid méltatással ellátott albumban a mosoni temetőből egyedül Kühne Ede szerepel.

A feudális hierarchikus társadalom felbomlásával a temetők elrendezése már nem követi a társadalmi viszonyokat. A síremlékek nagysága, anyaga, művészi kivitele jelent némi eligazítást a hatalmi, még inkább a vagyoni viszonyokról. A sírok kialakítását a „divat” is meghatározza, és a megbízott sírépítők, kőfaragók kínálata. A közel azonos időben létesült síremlékek hasonlítanak egymásra.

A síroknak megvan a „kihordási” idejük. A sírhelyeket 25 illetve 10 évre lehet megváltani, s lejáratkor megújítani. Az időben meg nem váltott sírokat, síremlékeket megsemmisítik, hacsak nem állnak helyi

vagy országos védelem alatt. A szűkülő temetőben – az eredeti sír részleges megőrzésével – a rokonok, néha idegenek is rátemetkeznek. A temető felszámolása az utolsó betemetkezés után 30 évvel lehetséges. Lakótelepek, üzletközpontok létesülhetnek a csontok felett, bár elvileg azokat osszáriumba – csontházba – kellene gyűjteni. Mivel a korábban városszéli temetők idővel körbeépülnek, belekerülnek a település szövetébe, legindokoltabb „hasznosításuk” a köz- illetve emlékparkká történő nyilvánításuk.

*

Ebben a korlátozott terjedelmű kiadványban megkíséreljük a temető jellemzését és az „ismert”, Moson életében jelentős családok síremlékeit felsorolni, még inkább ebből csak ízelítőt adni. A válogatás csak szubjektív és véletlenszerű lehet, mivel nem egy erre szakosodott tudós, szakmai csoport, hanem csak pár „bátor” vagy inkább vakmerő helybéli vállalkozott a lehetetlenre. A legértékesebb munkát a Pantheon Munkabizottság végezte. Tagjai: Böck János tisztelendő, vitéz Fischer György, Cser János, Helyes Magdolna, Cselényiné Horváth Katalin, Vöcseiné Zöldligeti Heni, Mittererné Sieber Erzsébet. Munkájuk nyomán 1990-re összeállt egy képes kézirat, benne 94 személy illetve család életrajzi feldolgozása. A szikár életrajzi adatok mellett olvashatjuk benne például, hogy *„az igen kedves X. néni tanította a fiatalokat balra keringőzni”* vagy *„a MÉZE tagjaként gyakran énekelt szólót a templomban”*. A mosoni temető értékeinek megmentéséért sokat tett Németh László plébános úr is. 1989. novemberében levélben fordult a Városvédő Egyesülethez: *„Minél előbb*

védetté kellene nyilvánítani a megőrzésre érdemes síremlékeket..... Meg kell akadályozni, hogy temetőink értéktelen beton-emlékmű rengeteggé váljanak!"

A jelen összeállítás Dr. Varga Zsuzsanna 2009-ben készült fotóira és a hozzájuk fűzött kiegészítésekre támaszkodik.

A temető

A temető a Kálnok felé vezető úton, a Rév utcában van. Az 1874-es „*vizitacio canonica*” szerint a vegyes betemetkezésű katolikus temető kápolnával, tornyában haranggal, szép, korpusszal ellátott kereszttel rendelkezik. A temetőkápolnát Wetzl János építette 1862-ben. Oltárképét, ami Krisztus feltámadását ábrázolja, 1988-ban Samodai József restaurálta. Nagykapuját 1892-ben építették. A kovácsoltvas kapuszárnyakat kőborítású oszlopok tartják, rajtuk életnagyságú angyalok fújják a feltámadás harsonáját.

Belépve jobbra-balra a kerítés mentén kriptasor. A baloldali aszfaltos úton haladva jobbról az első út mentén terül el a I-IV, hátul, a kerítés mentén az V. parcella. Félúton van a temetőkápolna. Ha a kaputól induló úton haladunk tovább a *hősök temetőjéhez* érünk. Itt van az áthelyezett *honvéd* feliratú emlékoszlop az 1848-1849-es szabadságharc hőseinek emlékére. Kiegészítő tábláján „*A mosoni csata hősi halottainak emlékére*” szöveg olvasható. Itt van az első világháborús sírkert 4-4 sírral. E temetőrész kiegészült a második világháborús emlékekkel.

Tovább haladva balról Jacobus Anderth hentesmester emlékoszlopát láthatjuk. Ezt 1993-ban a

Városvédő Egyesület restauráltatta és látta el ismertető táblával. Akkor zöld fal vette körül. Ma pőrén áll a hamvak befogadására létesült falak és az épülő, méreten felüli síremlékek mellett.

Az út végén a német katonatemető terül el. A katonatemetőkre, azok létesítésére, gondozására vonatkozóan minden államot nemzetközi egyezmények köteleznek. 1989-ben történt rendbehozatala óta ez a temető rész példás kialakítású.

Az út ezután balra tér el, két oldalán a VI. parcellával.

Hősök és áldozatok

A Pantheon Munkabizottság elvi és tevőleges munkát végzett a *hősi temető* kialakításában. A főútról ide helyezték át az 1848-49-es szabadságharc emlékművét. Az első világháborús sírokat felújították, a hiányzó beton fejfákat pótolták. Nagy ügybuzgalommal kevésbé sikeres második világháborús emléket is állítottak. Maguk a hősi halottak – egyéni sírokban – a polgári sírok között találhatók. A mosoni születésű, háborús bűnösként ártatlanul kivégzett vezérezredesnek is itt állítottak emléket.

A második világháború első hősi halottja *Josef Nusser* (1915-1939.03.14.) Munkácsnál esett el. *Helyes Imre* (1916-1940) repülőtiszt, *Chalupetzky László* (1912-1942) tartalékos árkászfőhadnagy, *ifj. Rábl Károly* (1912-1942) Urivnál, *Helyes Kálmán* (1912-1943) a Donnál esett el. *Molnos Gyula* (1921-1948) hadnagy és *Egei Elek* (-1948) főtörzsőrmester Mesztegnyő térségében, aknák hatástalanítása közben hunytak el.

Az „ismeretlen katona” emléke

A hősi temető és a második világháborús emlékmű.

Josef Nusser (1915-1939. március 14.).

Az első hősi halott,
elesett Munkácsnál.

Chalupetzky László (1912-1942),
tartalékos árkász főhadnagy, Urivnál esett el.

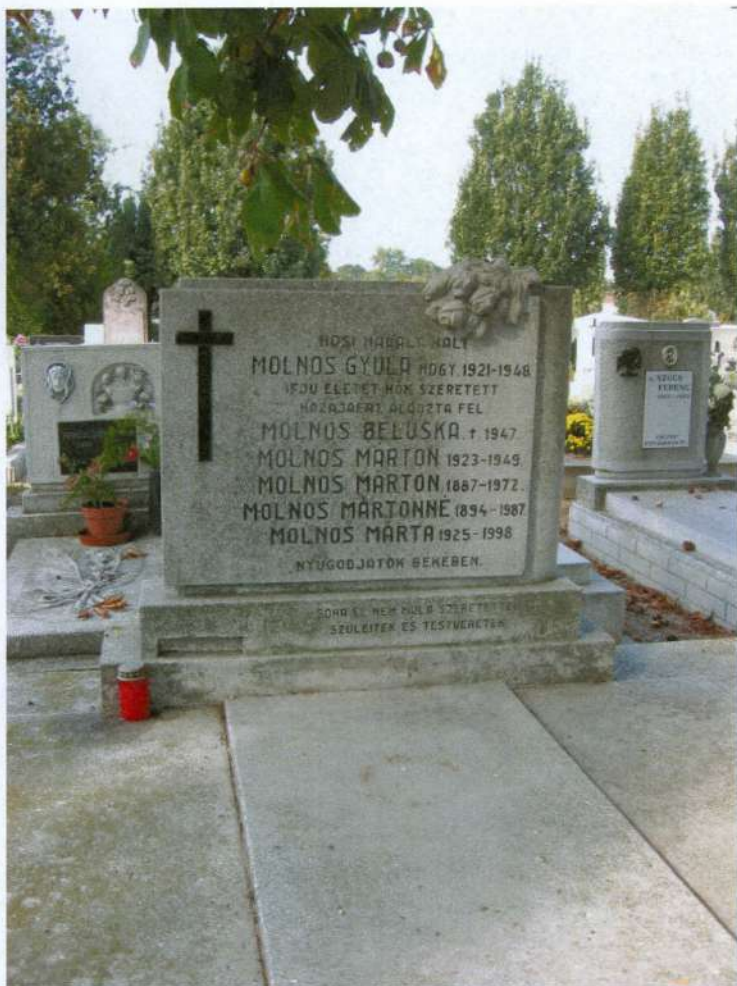
Rábl Károly (1912-1942) Urivnál hősi halált halt.

Rábl család tehetős gazdálkodó, földbirtokos volt,
sertéstartással foglalkoztak.

Helyes Imre (1916-1940), és
Helyes Kálmán (1912-1943)
Urívnál, a Donnál estek el

Molnos Gyula (1921-1948) hadnagy *ifjú életét hőn*
szeretett hazájáért áldozta fel,
 aknamentesítés közben.

Egei Elek főtörzsőrmester hősi halált halt 1948-ban
akna hatástalanítása közben

Vitéz Szombathelyi Knausz Ferenc vezérezredest
Jugoszláviában, Péterváradon kivégezték.

Ugyancsak a második világháború hőse és áldozata *vitész Szombathelyi Knausz Ferenc* (1887-1946) vezérezredes. A Csúrogon, Zsablyán és Újvidéken végrehajtott megtorló vérengzésekért, a *hideg napokért*, – bár tudtán kívül történt és a résztvevőket hadbíróság elé állította – őt tették felelőssé. Kiadták Jugoszláviának és Péterváradon, háborús bűnösként kivégezték.

Háborús áldozat Lukács Leó is, aki a zsidók elleni atrocitásoktól való félelmében 1943-ban sikertelen öngyilkosságot kísérelt meg, majd 1944-ben nyilas karszalagosok a Dunába lőtték.

Ma már nemzetközi szervezetek és egyezmények biztosítják, hogy a külön katonai temetők vagy a polgári temetők részeként létesített hősi temetők nyilvántartásba kerüljenek, védelemben és fenntartó ápolásban részesüljenek. Németországban még 1919. decemberében egyesületet alapítottak az elesett, hazájától távol, idegen földben nyugvó katonák sírjainak ápolására. Világszerte több mint 80 országban tartanak nyilván és gondoznak I. és II. világháborús német katonasírokat. Ötvennégy ország több mint 50 temetőjében nyugszanak magyar katonák.

A német nemzetközi szervezet bécsi megbízottja 1989. áprilisától végezte a mosoni temetőben nyugvó és a környéken – emlékezet vagy bemondás alapján – fellelhető német katonák exhumálását, azonosítását és újratemetését. A temetőben, a környező településeken, árokparton, köztéren fellelhető német katonasírokat kihantolták és a talált csontokat

összevetették a hadi nyilvántartással, amelyben a harci cselekményekben részt vevők teljes nacionáléja, az elesés időpontja és körülményei német alapossággal szerepelnek. Ez a nyilvántartás lehetővé tette, hogyha a sírban más azonosításra alkalmas tárgy nem is volt, a csontok méretéből a „germán” származás megerősíthető vagy éppen kizárható volt. A környék harcaiban elesettek 121-en, katonás rendben, kovácsoltvas fejfák alatt nyugosznak. Van közöttük olyan, akiről a családja hitelt érdemlően csak ekkor, majd fél évszázad után kapott bizonyosságot. Az itt nyugvó legfiatalabb 17, a legidősebb 51 éves volt, zömük 20 év körüli fiatal. Egy kivételével – aki baranyai sváb szülők egyetlen gyermeke – valamennyien németországi származásúak.

A temetőrészhez központi kereszt és kegyeleti hely tartozik.

Az emléktáblán kétnyelvű felirat:

Hier ruhen
121 Deutsche Soldaten
1939-1945
Gedenket Ihrer
und der Toten allen Kriege

Itt nyugszik
121 német katona
1939-1945
Emlékezzetek rájuk
és minden háború halottaira

A kereszt az emléktáblával

Mementó
121 vaskereszt

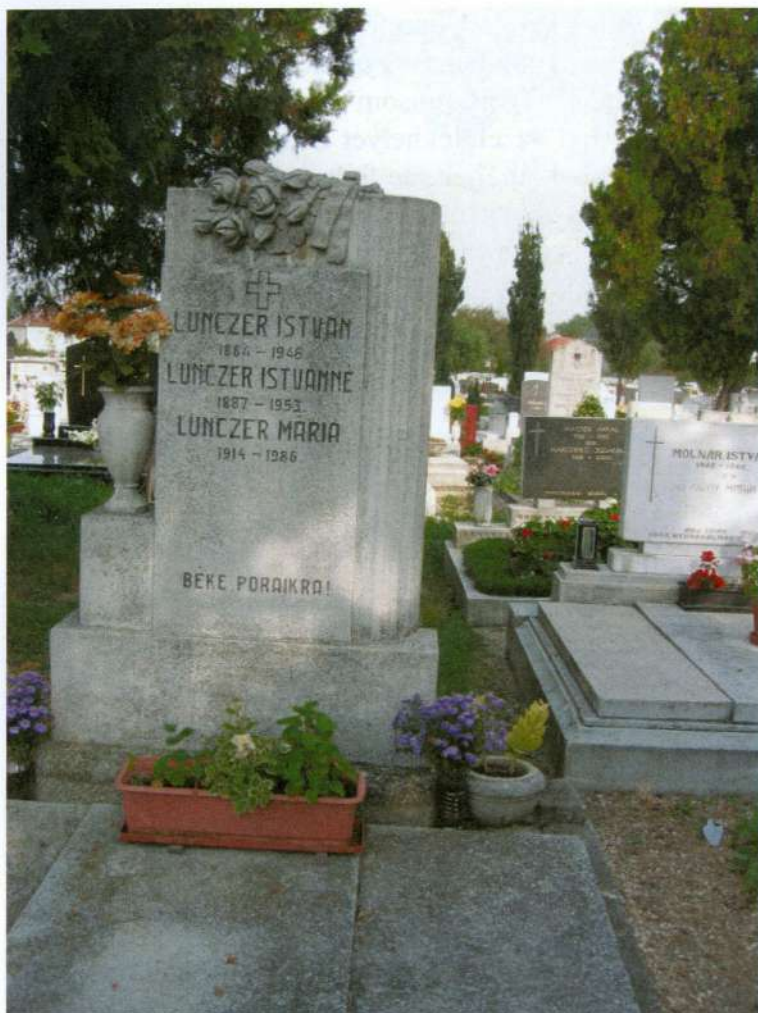

Az 1956-os események áldozatainak a 30. évfordulóra – 1986-ban – Lunczer István „disszidens”, Amerikában élt, volt mosoni lakos állíttatott jelképes síremléket. Ezt az emlékhelyet a mosoniak magukénak érzik, s nemcsak ápolják, de fejlesztik is. Így került rá az 56-os hősök és áldozatok névsora.

Bárdics Tihamér
Ferenczi Lajos
Hornyak Béla
Domonkos Antal
Jácsek István

Paár Jenő
Wachtler Lajos
Wilhelm Mihály (16 é.)
Wojnesitz Istvánné.

Lunczer István (1920-1997) családjának sírja.

Polgári temető

A hatalmas sírkertben elbizonytalanodik a krónikás. A kerítés mentén családi kripták, az I-VI parcellákban a sírok részben időrendben, a legkorábbiak az 1800-as évek elejéről valók. A síremlékek kialakítása, feliratai tükrözik a kort, amelyben készültek. Moson község lakóinak nyelve a német volt. Még a 20. század elején is sok a német nyelvű sírfelirat.

Jacobus Anderth Krisztus szenvedésének szimbólumaival díszített emlékoszlopától a növényi, magyaros díszítésű, a mai jelentős méretű fekete márvány síremlékig – rajtuk kereszt, kehely, sőt fotó – találunk sírokat. A többszörös rátemetés miatt az egyes emlékeken is különböző betűtípusok állnak, ahol az új név külön táblán van vagy a régiek kerülnek póttáblára.

Kik kerüljenek be kiadványunkba, hiszen „*Minden ember fenség, északfok, titok, idegenség.*”? A Pantheon Munkabizottság tagjainak szinte még személyes ismerősei voltak a számba vettek. „*Ismertük őt. Nem volt nagy és kiváló, csak szív, a mi szívünkhöz közel álló.*” Egyének és szakmai csoportok képviselői: gazdálkodók, iparosok, kereskedők, tehetős dinasztiaiak, Moson közéletében jelentős személyek, pedagógusok, orvosok, lelkészek, tisztviselők kerültek e szűkös keretbe. A sírok között bókászva elbizonytalanodik az ember, hogy „rostáljon”, hiszen mindannyian arra törekszünk, hogy nyomot hagyjunk, életünknek értelme legyen.

Mi meg mesélni kezdtünk róla: „Hol volt...”

Nem kelti föl se könny se szó, se vegyszer.

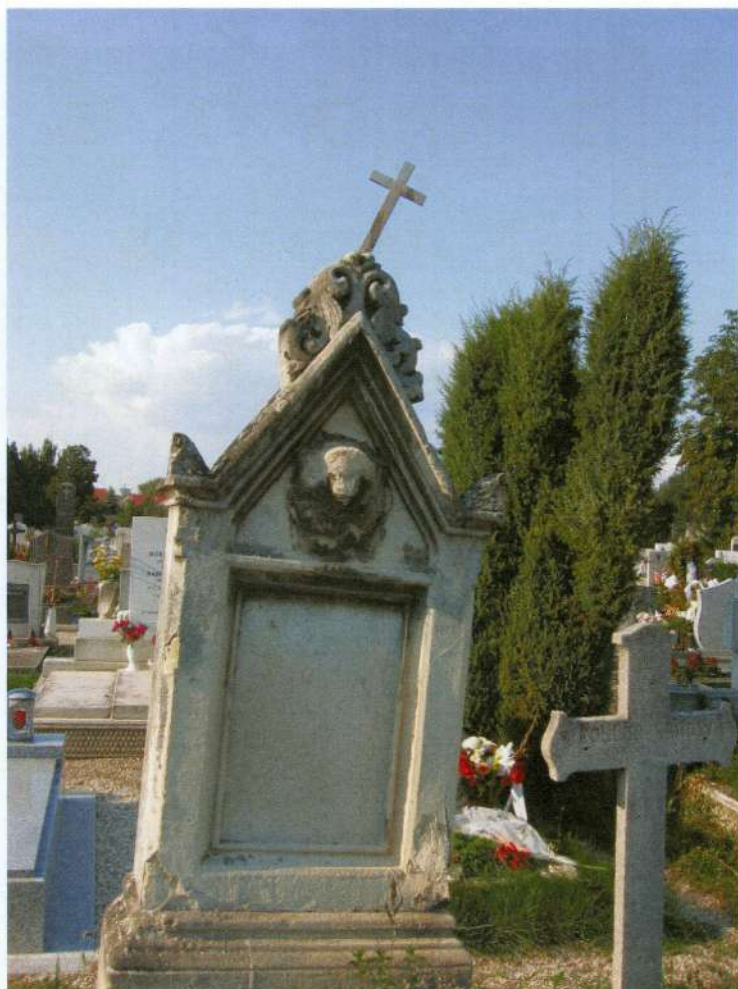
Hol volt, hol nem volt a világon, egyszer

Álljon itt néhány régi, szép, mára erősen megkopott, megdőlt síremlék. Még valaki ápolja a hozzá tartozó sírokat, de megmentésükre gondolnunk kellene.

Egyszerű fejfa angyalkával és egy cserép virággal az árnyat adó fák alatt.

Növényi motívummal díszített,
már olvashatatlan névtáblájú,
enyhén megdőlt síremlék.

Szoborral, fotóval
és utólagos névtáblával ellátott síremlék.

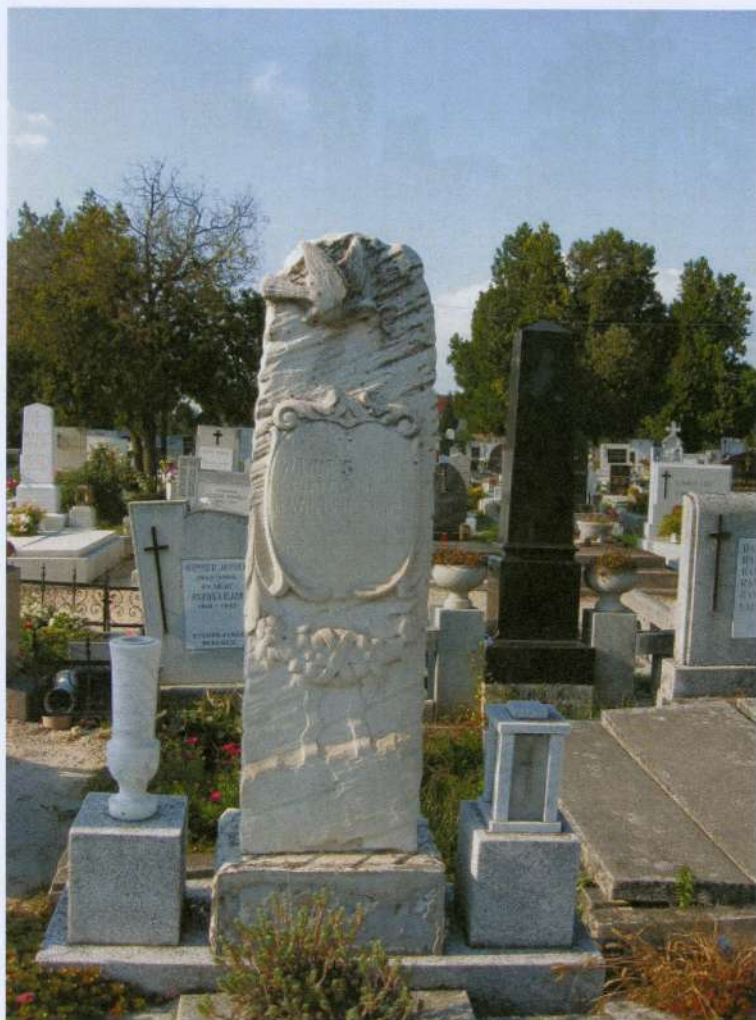

Szépen megkomponált,
de erősen szétfagyott sír.

Harmonikusan megkomponált síremlék 1885-ből,
babérkoszorúval.

Szép névpajzzsal ellátott köemlék,
körül rakva idegen díszítő elemekkel.

A Hit-Remény-Szeretet jelképével díszített sír.
A Manninger név már alig olvasható.

Vaskereszt, enyhén megdőlve.
Mögötte márvány síremlék kovácsoltvas kerítéssel.

Áttört vaskereszt korpusszal, névtáblával,
besüppedve, fedett sírok között.

Geb. Lehnertől – sz. Nusser Máriáig terjed
a különböző betűtípussal írt névsor.

Amingertől Zellhofferig

A mosoni temető ismert személyeinek és családjainak
síremlékei közül a közel sem teljes válogatás

Aminger Család	41	Koppy Pál	57
Böck János	42	Kozlik Család	58
Vitéz Buszek Lőrinc	43	Kühne Ede és Loránd	59
Csókey Család	44	Marsovszky Jenő	60
Fias István	45	Nagy János	61
Ellenrieder Család	46	Ostermayer Károly	62
Ellenrieder Károly	47	Rauchbauer Károly	63
Engler Péter	48	Péter György	64
Vitéz Fischer György	49	Pusztai Rezső	65
Gruidl Ferenc	50	Réthy Család	66
Haller János	51	Roth Dezső	67
Horváth Miklós	52	Rujder János	68
Horváth János	53	Dr. Varga Sándor és	69
Kaszás Miklós	54	Dr. Körössy Sándor	
Kiss Lajos	55	Vámosy Andor	70
Kobl József	56	Vodnyánszky Család	71
		Zellhoffer Ernő	72

Aminger Család az 1850-es évektől éjjeli őri és temetőgondnoki (sírásói) tisztelet látott el

Mosoni lelkipásztorok névsora a liturgia nyelvén
Böck János († 1993)

Vitéz Buszek Lőrinc (1921-1994)
a Vízgazdálkodási Társulat megszervezője
a Városvédő Egyesület vezetőségének tagja

A Csókay Család 1790 óta szerepel az anyakönyvekben.
Hentességtől a szalámigyárosságig jutottak.

Fias István építőmester (1882-1959) keze nyomán
sok mosoni családi ház épült.

Ellenrieder Család.
Tehetős gazdálkodók és gyepmesterek.

Ellenrieder Károly (1938-1988)
építész, a Városközpont építésének vezetője

Engler Péter (1912-1974) kocsmáros,
vendéglője a Mosoni Duna partján.

Vitéz Fischer György (1918-2006)
 építész, Pro Urbe díjas,
 a Városvédő Egyesület alapító tagja,
 fáradhatatlan lokálpatrióta,
 a hősi temető megálmodója
 és megújulásának szervezője.

Édesapja,
 Fischer György (1894-1978) kőműves mester,
 Hönel Bélával is dolgozott együtt.
 A temetőkereszt 1944-es felállításában segédkezett.

Gruidl Ferenc (1914-1994) műszerész. Apósa,
Zöldligeti Péter (1884-1971) magyar királyi csendőr,
Jány Gusztávnak, a Donnál megsemmisült
2. magyar hadsereg parancsnokának testőre.

Haller János (1881-1968).
Tanár, iskolaigazgató, helytörténész.
Mosoni iskolája őrzi nevét.

Horváth Miklós (1876-1965) postafőellenőr.

Horváth János (1878-1932) MÁV állomásfőnök.
Lánya, Cselényiné Horváth Katalin (1931-2008)
énektanár, lokálpatrióta.

Kaszás Miklós (1907-1931),
fiatalon elhunyt, igen tehetséges szobrászművész,
főiskolai tanársegéd.

Kiss Lajos (1896-1963). 1921-ben Sopron hovatartozása érdekében agitált, ezért kitoloncolták Ausztriából.

Kobl József (1861-1921) főszolgabíró, bíró.

Kóppy Pál (1878-1949),
Moson utolsó (1921-1939) bírója.

Kozlik Család.
Földbirtokosok, nevüket máig a Kozlik-tanya őrzi.
Adományokkal támogatták községüket.

Kühne Ede (1839-1903), a Kühne Mezőgazdasági
Gépgyár megalapítója.
Dr. Kühne Lóránt (1886-1963) országgyűlési képviselő.
Moson közéletében is jelentős szerepet vállalt.

Marsovszky Jenő (1884-1940),
k.u.k. ezredes, nagykövet,
a kálnoki kastély építtetője.

Nagy János (1913-1989)
Kőfaragók, névjegyük sok városi síron ott található.

Ostermayer Károly (1824-1891).
Birtokos, óvodaalapító,
a magyar nyelv felkarolója.

Rauchbauer Károly (1867-1928) Kühne Ede veje,
követője a gyár élén.

Péter György (1900-1967),
szobrász és okl. kőfaragó mester,
főhercegi udvari szobrász.

Pusztai Rezső (1926-2004) régész, múzeumigazgató.

Réthy Ferenc (1878-1945), Réthy Ferenc (1919-1968)
 Réthy Ferenc (1952-1992)
 Kőfaragó dinasztia, sírok, emlékművek kivitelezői.
 A véső kihullott kezükből.

Roth Dezső (1895-1975) cukrászmester.
 Cukrászdája a Fő utcán volt.
 Csengős kocsival járta az utcákat.

Rujder János (1899-1980),
Sattler János utódaként
1945 és 1948 között polgármester.

Dr. Varga Sándor (1891-1963) községi orvos és
Dr. Körössy Sándor (1914-1996) állatorvos.

Vámosy Andor (1880-1973)
üveges és képkeretező.

Vodnyánszky Család.
 Molnárok voltak, vízimalmokat üzemeltettek
 a Mosoni Dunán.
 A címer talán lengyel nemességre utal.

Zellhoffer Ernő (1901-1987),
 festőművész, restaurátor.

Tartalom

Ajánlás	5 oldal
Bevezetés	6
A temető	12
Hősök és áldozatok	13
Polgári temető	29
Amingertől Zellhofferig	40

Borító képei

Temetőkápolna
Temetőkereszt
Régi, szép kriptá a kerítés mentén
Síremlék szoborral

Eddig megjelent:

Magyaróvári temető I.	2007.
Magyaróvári temető II.	2008.
Hősök és áldozatok	
Mosoni temető	2009.

